

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Det är rätt lätt att göra ett levande pilstaket, men det tar sin lilla tid.

TIDSÅTGÅNG:

Med förberedelse av jord, plantering, flätning och finjustering klarar du säkert 15–20 meter per dag.

PRISBILD:

100–175 kr per löpmeter med dubbel flätning. Priset beror på den valda pilsorten.

Levande

Plantering

Det levande staketet ska planteras så snart tjälen har släppt, för då har skotten chans att få blad och slå rot redan första sommaren. Tänk på att det inte bör gå mer än högst 10–14 dagar från det att du köper skotten tills de sätts i jorden. Förvara pilskotten kallt och mörkt.

Staketet kan flätas med ett eller två skott i sänder. Eftersom det här ska fungera som tomtgräns, beslöt vi i samråd med grannen att göra det dubbelt. Då blir staketet kraftigare och tätare – utan att på något sätt verka bastant. Om du vill låta grannen slippa underhåll, kan du plantera staketet 15–25 cm in på din sida av själva tomtgränsen.

Det snöre som markerar tomtgräns lyfts 25 cm över marken.

Planterings-snöret läggs direkt på marken.

1 Markera noga var du vill staketet ska stå. Om du arbetar längs tomtgränsen markerar du denna med ett snöre 25 cm ovanför marken. Då blir det lättare att sträcka snöret rakt. Planterings-snöret dras på marken.

2 Luckra upp jorden med spade eller grep för att göra det lättare att plantera skotten. Det räcker om du sticker ner skotten 25–30 cm. Rensa bort rötter och ogräs så att pilskotten inte behöver slåss för att få näring.

Ett staket flätat av levande pil är ett dekorativt och naturligt sätt att hägna in en tomt på. Det kan även användas runt bersåer och terrasser, och planteringen ger dig både frisk luft och god motion.

staket

Det är något fascinerande med pil. Växten är så stark och livskraftig att även kvickrot och kirskaål får sig sig slagna. De tunna kvistarna och stamarna är så smidiga att de kan böjas och flätas på alla möjliga sätt utan att ta skada. Och sist men inte minst är pil billigt, endast 4–5 kronor per planta. Pil är med andra ord ett tacksamt material, som ger dig stora möjligheter att inreda din trädgård kreativt.

Här skapar vi ett staket med diagonala fyrkantsrutor av dubbelflätad pil. När det är klart kommer det att fungera som tomtgräns och staket mot grannarna. Lösningen är betydligt mer charmerande än ett bastant plank – även om man inte kan spela boll mot pilstaketet. Och det är mer dekorativt än en traditionell häck. Vi väljer dubbelflätning för det ger mer stadga, men det går lika bra att använda enkel pil till flätningen.

Du bestämmer själv hur tätt staketet ska bli. Ju mer du klipper toppskotten och ju mer du flätar in sidoskotten i staketet, desto tätare blir staketet.

Om du inte vill att det ska bli så tätt klipper du sidoskotten 10–15 cm från stammen, och ska staketet vara helt öppet med markerade rutor, klipper du alla sidoskott.

Pilkvistarna, vidjorna eller skotten säljs på plantskolor och av pilodlare.

MATERIAL

Du kan använda i stort sett all slags pil. Men räkna inte med att kunna välja mellan flera slags pil. Urvalet begränsas antagligen av vad din plantskola kan skaffa. Skotten är 180–220 cm höga och är buntade med 100 i varje. Priset ligger på 400–500 kr.

TIPS

När skotten sätts i vinkel är det vinkeln som avgör hur rutorna kommer att se ut. Med 60 graders lutning blir mönstret diagonalt. Med 45 graders mönster blir det kvadratisk.

3 Stick ner två skott i sänder och låt dem luta cirka 60 grader. Avståndet till nästa par skott bör vara 15 cm. Använd en pinne som avståndsmarkering, för det ser snyggast ut om du håller samma avstånd överallt.

Fläta de första rutorna redan när du planterar. Skotten är ju rätt styva nertill.

4 Fortsätt planteringen och sätt nästa rad skott åt andra hållet. Nu behöver du ingen avståndspinne, för skotten sätts intill de som redan är på plats. **VIKTIGT!** Var försiktig när skotten trycks ner så att du inte skadar dem.

Även om du har varit noggrann när du satte ner skotten, så ser staketet ut så här. Men det är innan flätningen utförs.

Flätning

Det var kanske lite arbetskrävande att plantera pilskotten, men själva flätningen handlar mera om trivsamt och noggrant arbete. Det är ju nu som du ska skapa ordning i det kaos av skott som står i en lång rad.

För att mönstret i staketet ska bli enhetligt behöver du två mätpinnar. Med dessa kollar du varje skott två gånger och låser sedan flätningen med buntband. Den ena mätpinnen ska ha en markering för kryssen en och en halv ruta ovanför marken. Den andra ska ha en markering för de översta kryssen.

1 Håll fast skottet med den ena handen och fläta med den andra.

Fläta varje skott upp till toppen och kolla fortlöpande att kryssen hamnar på samma nivå som tidigare flätningar.

Med den kortare mätpinnen justerar du kryssen och låser dem med buntband av plast.

2 Den färdiga sektionen fixeras med buntband. De nedersta banden sätts en och en halv ruta ovanför marken. Använd en mätpinne så att du håller konstant höjd. Här räcker det om du låser vartannat kryss.

Mätpinnen hjälper dig att få staketet lika högt överallt.

3 De översta kryssens höjd kollas med den andra mätpinnen. Det gäller ju att få diagonalrutorna att bli lika stora överallt. Vi väljer därför att sätta buntband i samtliga kryss i den övre raden.

4 Pilstaketet kan både avsluta och börja med en kraftigare pil. Här valdes ett skott som är ett par år och så kraftigt att det tål att du flätar runt det. Alla nya skott flätas sedan in i staketet igen.

5 Lås alla skott som flätas runt avslutningen med buntband. Det måste du göra fortlöpande och förmodligen ska samtliga skott fästas. Det beror på hur smidiga de är att arbeta med.

Justering

Nu har staketet flätats färdigt, men det står lite ostadigt och lutar åt än den ena, än den andra sidan. Topparna på skotten är inte lika långa och det ser lite rörigt ut. Den sista delen av arbetet är att stabilisera staketet och göra det snyggt. Det är både lätt och trevligt. Använd ev. vattenpass om du inte är säker på ögonmåttet.

WWW

Det finns mycket inspiration på Internet och på biblioteket. Om du söker på nätet kan du använda sökordet "pilflätning". På vår webbplats kan du se hur man flätar med torr pil: www.gds.se

VIKTIGT

Nyplanterad pil kräver mycket vatten. Du måste vattna minst en gång varje vecka det första året. Jorden kräver så mycket vatten att den blir våt 25 cm ner, alltså på planteringsdjup.

1 Marken på båda sidor av staketet trampas hård och fast samtidigt som du rätar upp staketet till lodrätt. Det kan bli nödvändigt att dra, knuffa eller luta dig emot det – men det håller det för.

2 Till sist klipps toppen av alla skott, cirka 5 cm ovanför buntbandet. Klipp också bort alla ändar på buntbanden. Det ser inte så snyggt ut med utstickande plastremor.

DETTA HAR VI ANVÄNT

Material

Till en löpmeter dubbelflätat staket:

- 20–30 skott beroende på planteringsavstånd, 180–220 cm långa, Ø 8–10 mm
- 2-åriga stammar till början och avslutning av staketet
- Svarta buntband i plast

Staketet blir grönt redan i början av sommaren om det planteras så snart tjälen har släppt.

Pil är ett segt och starkt träd med massor av livskraft. Redan någon vecka efter planteringen kommer de första skotten.

Finjustering

I takt med att staketet blir stabilare kan du klippa bort de svarta buntbanden. Vi medger att det inte ser snyggt ut i början med alla buntband, men så snart staketet blir grönt så försvinner banden bakom bladen.

